

Звіт про результати семінару

СТІЙКІСТЬ І ЦІЛІСНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Оксана Ігнатенко та

Арзу Аббасова

193 роки незалежного мислення у сфері оборони та безпеки

Королівський об'єднаний інститут оборонних досліджень (RUSI) – найстаріший у світі та провідний у Великій Британії аналітичний центр з питань оборони та безпеки. Його місія полягає в інформуванні, впливі та активізації публічних дебатів щодо безпечнішого та стабільнішого світу. RUSI – це науково-дослідний інститут, який проводить незалежний, практичний та інноваційний аналіз для вирішення складних завдань сьогодення.

З моменту заснування RUSI в 1831 році його діяльність підтримують його члени. Завдяки доходам від досліджень, публікацій і конференцій RUSI зберігає свою політичну незалежність протягом 193 років.

Думки, висловлені в цій публікації, належать автору (авторам) і не відображають думку RUSI або будь-якої іншої установи.

Опубліковано у 2024 році Королівським об'єднаним інститутом оборонних досліджень.

© RUSI, 2024

Ця робота ліцензована відповідно до Міжнародної ліцензії Creative Commons із зазначенням авторства — Некомерційна — Без похідних версій 4.0. Для отримання додаткової інформації дивіться <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>.

Звіт про результати конференції RUSI, березень 2024 року.

Переклала з оригінальної версії англійською InTime Translation Agency.

Королівський об'єднаний інститут

оборонних досліджень вул

Вайтголл

Лондон SW1A 2ET

Велика Британія

+44 (0)20 7747 2600

www.rusi.org

RUSI є зареєстрованою благодійною організацією (№ 210639)

Стійкість і цілісність фінансової системи України

Огляд

У лютому 2024 року Центр досліджень фінансової злочинності та безпеки (CFCS) при RUSI організував онлайн-семінар під назвою «Стійкість та цілісність фінансової системи України: два роки після повномасштабного вторгнення Росії».

Оскільки Україна продовжує виконувати свої зобов'язання щодо посилення боротьби з відмиванням грошей та впровадження реформ ЄС, вона визнає важливість підготовки до майбутньої процедури моніторингу прогресу та 6-го раунду взаємної оцінки MONEYVAL, регіонального органу Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), до якої належить країна. З огляду на це, під час віртуального семінару були розглянуті ключові питання, що мають вирішальне значення для забезпечення готовності України до оцінки. Семінар є частиною проекту CFCS під назвою «Нагляд та моніторинг фондів реконструкції України» (SMURF), що здійснюється за підтримки Національного фонду на підтримку демократії. Семінар, проведений за правилом Чатем-Хауса, зібрав представників ключових українських фінансових установ та відповідних органів влади, серед яких Державна служба фінансового моніторингу України, Міністерство фінансів України, Генеральна прокуратура України, Міністерство цифрової трансформації України та інші. У цьому звіті коротко викладаються основні висновки семінару.

Вступ

Згідно з другим звітом про прогрес MONEYVAL, опублікованим у червні 2020 року, було виявлено низку недоліків у технічному дотриманні Україною стандартів, встановлених FATF, світовим лідером у сфері боротьби з

фінансовими злочинами.¹ У звіті зазначено такі ключові питання, як оцінка ризиків нових технологій, контроль та регулювання віртуальних активів на основі оцінки ризиків, статистичні дані у сфері протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, а також інші, над якими Україні ще потрібно багато працювати.² Під час онлайн-семінару учасники розмірковували над зазначеними питаннями та пропонували свої ідеї щодо того, як їх ефективно розв'язувати. Семінар був присвячений не тільки технічній відповідності України стандартам боротьби з відмиванням грошей, а й ефективності чинних в країні заходів реагування на фінансові злочини. Семінар був зосереджений на чотирьох основних напрямках: розробка закону про віртуальні активи; шлях до створення єдиного реєстру банківських рахунків фізичних та юридичних осіб; державно-приватне партнерство; та повернення доходів, отриманих злочинним шляхом.

Технічна відповідність України стандартам протидії відмиванню грошей

Розробка закону «Про віртуальні активи»

Основною темою семінару стали віртуальні активи та закони про їх регулювання. Це значною мірою пов'язано з тим, що ця тема опинилася в центрі уваги після зниження рейтингу України в другому звіті про прогрес MONEYVAL до «частково відповідає» вимогам згідно з Рекомендацією 15 FATF щодо нових технологій.³

Перша спроба врегулювати питання віртуальних активів в Україні, наблизивши країну до міжнародних стандартів у сфері протидії відмиванню грошей та фінансування тероризму та комплексного фінансового моніторингу, була зроблена у 2022 році, коли було прийнято та підписано Закон «Про віртуальні активи» № 2074-IX⁴. Однак учасники зазначили, що закон ще не набув чинності через затримки, викликані необхідними змінами до Податкового кодексу України. Один з учасників пояснив, що

1. MONEYVAL, «Заходи з протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму: Україна», 2-й звіт про прогрес та переоцінку рейтингів щодо технічної відповідності, червень 2020 року <<https://rm.sco.int/moneyval-2020-9-sr-2nd-enhanced-fur-ua/1680a01d6a>>, станом на 7 березня 2024 р.
2. *Ibid.*
3. *Ibid.*
4. Закон України «Про віртуальні активи» № 2074-IX від 17 лютого 2022 року, <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20>>, станом на 7 березня 2024 р.

причина затримки полягає в тому, що не був розроблений необхідний законопроект про оподаткування операцій з віртуальними активами.

Замість розробки необхідних технічних поправок до Податкового кодексу України було обрано інший шлях для розв'язання питань, пов'язаних з регулюванням віртуальних активів. У законодавчому органі України, Верховній Раді, були зареєстровані два альтернативні законопроекти, спрямовані на перегляд вже прийнятого закону «Про віртуальні активи», легалізацію ринку та розв'язання питання оподаткування. Однак жоден з них досі не прийнятий. Один з учасників зазначив, що основна відмінність між двома законопроектами полягає в правилах оподаткування та класифікації віртуальних активів.

Законопроект № 10225,⁵ розроблений Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку України у співпраці з Ernst&Young, адаптує стандарти ЄС щодо регулювання ринків криптоактивів (MiCA)⁸ до українського контексту і пропонує стандартну ставку податку в розмірі 18% з військовим збором у розмірі 1,5%. З іншого боку, законопроект № 10225-1,⁶ розроблений Міністерством цифрової трансформації України, пропонує поєднання базового закону № 2074-IX зі стандартами MiCA. В цьому законопроекті пропонується трирічний перехідний період, протягом якого ставка податку становитиме лише 5%, зі збільшенням цієї ставки до 9% протягом наступних п'яти років і до 18% після восьми років регулювання ринку. Другий законопроект спрямований на спрощення створення ринку віртуальних активів, оптимізацію процесу авторизації для постачальників послуг та сприяння розвитку ринку відповідно до стандартів ЄС.

Хоча Україна не прийняла жоден з двох законопроектів, учасники семінару відзначили, що в Україні вже широко використовуються віртуальні активи та зростає попит серед населення, що підкреслює необхідність регулювання галузі. Україна посіла п'яту сходинку у рейтингу глобального індексу використання криптоактивів у 2023 році,⁷ а приблизно 6,5 мільйонів українців, 15,72% населення, володіли цифровою валютою у 2022 році.⁸

5. Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні» №10225 від 7 листопада 2023 року, <<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43123>>, станом на 12 березня 2024 р.
6. Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні» №10225-1 від 17 листопада 2023, <<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43232>>, станом на 10 березня 2024 р.
7. Chainalysis, «Глобальний індекс впровадження криптовалют у 2023 році: Центральна та Південна Азія лідирують у масовому впровадженні криптовалют», 12 вересня 2023 року, <<https://www.chainalysis.com/blog/2023-global-crypto-adoption-index/>>, станом на 7 березня 2024 р.
8. Triple A, «Впровадження цифрової валюти та тенденції в Україні у 2022 році», 2022, <<https://triple-a.io/digital-currencies-ownership-ukraine-2022/>>, станом на 7 березня 2024 р.

Слід також зазначити, що хоча Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» створює правову основу для запровадження регулювання у цій сфері щодо віртуальних активів, з моменту набрання ним чинності у 2020 році він так і не був застосований на практиці.

Оскільки регулювання ринку продовжує розвиватися, також необхідно зрозуміти, як виглядатиме ефективний фінансовий моніторинг індустрії віртуальних активів. Учасники погодилися, що ефективний моніторинг ґрунтується на міцній ринковій структурі. Це передбачає наявність різноманітних постачальників послуг, які обслуговують широке коло користувачів. Без такої екосистеми не буде необхідних даних для ефективного моніторингу. Тому важливо спростити процедури авторизації цих послуг, особливо на початкових етапах, щоб сприяти зростанню ринку та стимулювати попит серед широких верств населення. У перший період розвитку ринку процес авторизації повинен бути максимально простим, оскільки це допоможе сформувати ринок і створити попит на постачальників послуг з боку більшого числа населення. Після того, як ринок буде сформовано, будуть впроваджені додаткові інструменти регуляторного впливу та нагляду/контролю, які стануть звичайним елементом фінансового ринку.

Псевдонімність віртуальних активів була ще однією темою, що виникла в ході обговорення. Один з учасників стверджував, що більшість користувачів і клієнтів віртуальних активів не вважають анонімність найважливішим аспектом віртуальних активів і були б готові дотримуватися принципу «знай свого клієнта» (KYC) і дозволили б ідентифікувати себе, щоб переконатися в тому, що вони не мають злочинних намірів. Обидва згадані вище законопроекти передбачають, що всі постачальники послуг повинні в кожному конкретному випадку повністю ідентифікувати своїх користувачів. З введенням закону в дію користувачі віртуальних активів отримають можливість брати участь в регульованому і прозорому ринку. Ще однією проблемою, виявленою в ході семінару, була відсутність на ринку крипто-фіатних шлюзів. Для клієнтів важливо мати свободу переміщення своїх грошей, особливо при обміні між фіатними та віртуальними валютами. Проте через різні складнощі та валютне регулювання це завдання залишається досить складним.

Попри вищезазначені виклики, один з учасників звернув увагу на переваги легалізації віртуальних активів в Україні, зокрема на вплив на технічну відповідність стандартам протидії відмиванню грошей та розвиток ринку. Вони зазначили, що легалізація віртуальних активів може забезпечити

можливості для зростання бізнесу, технологічного прогресу та збільшення державних доходів. Крім того, це може допомогти усунути використання українського ринку злочинцями для відмивання криптоактивів та ухилення від санкцій. У довгостроковій перспективі це також може забезпечити доступ до ринків криптоактивів ЄС і запропонувати додаткові канали для грошових потоків, спрямованих на реконструкцію України.

Наступні важливі кроки для легалізації ринку очікуються від Податкового комітету Верховної Ради. Наразі Комітет розглядає законопроекти та обере один з них як основний закон для розвитку ринку. Учасники семінару визнали, що важко назвати часові рамки цього через перешкоди, викликані війною. Проте, представник Міністерства цифрової трансформації України зазначив, що рішення щодо того, який закон буде рухатись вперед, очікується до кінця літа 2024 року. Після цього поправки до основного закону можуть набрати чинності до кінця цього року. Оскільки компанії, що займаються віртуальними активами, вже працюють в Україні, були висловлені різні думки щодо того, чи може ринок функціонувати, не чекаючи прийняття конкретного нормативного акту.

Учасники семінару та автори законопроектів перебували в постійному діалозі зі спільнотою, ринком і потенційними учасниками. В цілому учасники семінару погодилися з тим, що необхідно якомога швидше створити нормативно-правову базу і прийняти відповідний закон.

Шлях до створення Єдиного реєстру рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів

З урахуванням прогресу України на шляху до вступу в ЄС ще однією проблемою, виявленою учасниками семінару, була необхідність створення реєстру рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів, що впливає з вимог 5-ї Директиви щодо запобігання відмиванню грошей.⁹ Україна фактично ініціювала розробку Єдиного реєстру банківських рахунків. Під час семінару учасники відзначили, що реєстр банківських рахунків юридичних осіб вже існує, його веде Державна податкова служба України, і до нього мають доступ правоохоронні органи. Однак інформація про банківські рахунки фізичних осіб не включена до реєстру, і було вирішено, що саме на цьому слід зосередити увагу в майбутній роботі.

9. Європейський Парламент та Рада Європейського Союзу, «Директива (ЄС) 2018/843 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2018 року про внесення змін до Директиви (ЄС) 2015/849 «Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання грошей та фінансування тероризму» та внесення змін до Директив 2009/138/ЄС та 2013/36/ЄС, PE/72/2017/REV/1», Офіційний вісник Європейського Союзу (L 156/43, 19 червня 2018 року).

Один з учасників звернув увагу на зусилля Міністерства фінансів України в цьому питанні. Міністерство підготувало законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо створення Єдиного реєстру рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів».¹⁰ Проте учасник зазначив, що у 2023 році, після того, як законопроект було подано до Кабінету Міністрів України, виникли занепокоєння щодо приватності, конфіденційності та дотримання прав людини, і до цього питання підходили з обережністю.

Ухвалення закону було відкладено, оскільки були потрібні конкретні законодавчі поправки, що стосуються конфіденційності, над якими Міністерство фінансів продовжує працювати. Розробникам закону було запропоновано вивчити питання конфіденційності та підготувати необхідні поправки для забезпечення гарантій щодо приватної інформації. Наразі урядовці занепокоєні тим, що може бути витік персональних даних або їх використання у зловмисних цілях.

Один з учасників зазначив, що чиновники визначили як основну перешкоду відсутність узгодженості українського законодавства про захист даних із нормативно-правовою базою ЄС. Країна ще не прийняла положення Загального регламенту про захист даних ЄС (GDPR), що вплинуло б на весь процес. Учасники також відзначили, що Росія робила спроби зловживати реєстром і використовувати інформацію, що міститься в ньому.

Для боротьби з загрозами кібербезпеки крайній термін створення реєстру був встановлений на 2027 рік. Це дасть українській владі час залучити експертів з кібербезпеки до його розробки та підготувати відповідні процедури та протоколи.

Один з учасників нагадав, що вимоги програми ЄС з надання допомоги Україні (Ukraine Facility) передбачають впровадження Єдиного реєстру до 2027 року. Національна стратегія доходів України на 2024-2030 роки визнає важливість зміцнення довіри серед населення щодо використання приватної інформації про банківські рахунки в реєстрі.

10. Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо створення Єдиного реєстру рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів», 18 серпня 2022 р., <https://mof.gov.ua/uk/regulatory_acts_draft_for_discussion_2022-556>, станом на 7 березня 2024 р.

Ефективність реагування України на фінансові злочини

Державно-приватне партнерство (ДПП)

Окрім обговорення технічної відповідності України стандартам протидії відмиванню грошей, учасники семінару також приділили увагу питанню ефективності реагування країни на фінансові злочини. У Звіті про взаємну оцінку України за 2017 рік¹¹ було зроблено висновок, що реалізація заходів, необхідних для боротьби з фінансовими злочинами в країні, була недостатньо ефективною. Відповідно, дискусія на семінарі вийшла за рамки технічних рейтингів FATF. Серед тем, піднятих на цьому тлі, був поточний стан державно-приватного партнерства (ДПП) в Україні.

Учасники підкреслили ключову роль ДПП, особливо в умовах розвитку технологій протидії відмиванню грошей. Вони підкреслили, що ДПП значно покращують формулювання ефективних ринкових правил і норм у двох основних напрямках. По-перше, вони служать ефективним засобом стримування порушень на ринку, одночасно стимулюючи прогрес. По-друге, враховуючи потенційне незнання чиновниками нових технологій та їх застосування бізнесом, ДПП пропонують спільну платформу для обміну знаннями, що сприяє кращому розумінню цих технологій. Однак було відзначено, що бюрократичний характер деяких органів влади може викликати проблеми при створенні надійних механізмів ДПП. Разом з тим, один з учасників стверджував, що ключ до ініціювання та підтримки ДПП полягає в добровільному характері. Таким чином, необхідно звернути особливу увагу на зміцнення готовності приватного сектору співпрацювати з державним сектором та створення стимулів для цього.

В ході обговорення були наведені позитивні приклади ДПП в Україні, хоча вони не завжди були пов'язані зі звичайними фінансовими злочинами. Учасники стверджували, що ДПП в Україні часто використовуються для таких цілей, як підвищення обізнаності та створення каналів комунікації, демонстрації різноманітних та інноваційних способів, за допомогою яких вони можуть бути використані для взаємної вигоди. У зв'язку з цим один з учасників підкреслив зусилля Національного банку України щодо підвищення обізнаності та створення прямого каналу комунікації з приватним сектором. Також як гарний приклад ДПП була згадана

11. MONEYVAL, «Заходи з протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму: Україна», Звіт за результатами п'ятого раунду взаємної оцінки, грудень 2017 р., <<https://rm.coe.int/fifth-round-mutual-evaluation-report-on-ukraine/1680782396>>, станом на 7 березня 2024 р.

Громадська рада¹² при Міністерстві фінансів України – група, до складу якої входять представники громадських організацій, профспілок та інших об'єднань громадян, яка щорічно збирається для обговорення питань, пов'язаних з фінансовими послугами та їхнім впливом на суспільство. Було зазначено, що Державна служба фінансового моніторингу також створила Громадську раду з питань протидії відмиванню грошей.¹³ Інший учасник зазначив, що Міністерство цифрової трансформації активно працює над розробкою регуляторної «пісочниці», яку планується завершити до кінця 2024 року.¹⁴ Ця «пісочниця» має на меті впорядкувати комунікацію між бізнесом та державними органами, сприяючи створенню середовища, сприятливого для ДПП. Хоча деякі з ініціатив, згаданих учасниками, пропонують обнадійливі кроки на шляху до розвитку ДПП в Україні, було вирішено, що залишається потреба в подальшому зміцненні та розширенні цих зусиль та вивченні іноземного досвіду.

Повернення доходів, одержаних злочинним шляхом

Ще одне важливе питання, що стосується ефективності заходів боротьби з фінансовими злочинами в Україні, пов'язане з зусиллями країни з повернення доходів, отриманих злочинним шляхом. Повернення активів є пріоритетом FATF, особливо в період нинішнього головування Сінгапуру. Так, у Звіті про взаємну оцінку України зазначено, що країні необхідно забезпечити належну підготовку прокурорів, які ведуть справи, пов'язані з отриманням доходів, сучасними методами фінансових розслідувань, а також наголошено на необхідності чітких інструкцій щодо важливості дострокового обмеження використання та конфіскації доходів.¹⁵

Щодо зусиль України з повернення активів, учасник з Генеральної прокуратури зазначив, що значні зусилля були спрямовані на підвищення ефективності досудового розслідування кримінальних справ. На сайті Генеральної прокуратури опубліковано звіти про результати розслідувань у сфері протидії відмиванню грошей, в яких зазначається, що у 2023 році було розслідувано 7 832 кримінальні правопорушення, пов'язаних з

-
12. Міністерство фінансів України, «Громадська рада попередніх скликань», <<https://mof.gov.ua/uk/gromadska-rada>>, станом на 2 березня 2024 р.
 13. Державна служба фінансового моніторингу України, «Громадська рада», <<https://fiu.gov.ua/pages/gromadjanam/vzamodija-z-gromadskistu/gromadska-rada>>, станом на 20 березня 2024 р.
 14. Регуляторна «пісочниця» - це інструмент, що дозволяє бізнесу досліджувати та експериментувати з новими та інноваційними продуктами, послугами або бізнесом під наглядом регулятора. Європейська парламентська дослідницька служба, Закон «Про штучний інтелект та регулятивні пісочниці», червень 2022 р., <[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733544/EPRS_BRI\(2022\)733544_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733544/EPRS_BRI(2022)733544_EN.pdf)>, станом на 20 березня 2024 р.
 15. MONEYVAL, «Заходи з протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму: Україна», Звіт за результатами п'ятого раунду взаємної оцінки, с. 46.

боротьбою з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.¹⁶ У звіті також зазначено, що, згідно з обвинувальними актами, встановлена вартість майна, одержаного злочинним шляхом, за цей період склала 2 998 290 540,0 грн. (78 263 910,0 доларів США), з яких накладено арешт на суму 212 426 030,0 грн (5 544 923,5 доларів США).¹⁷ Однак, попри ці досягнення, було наголошено, що ключ до забезпечення ефективності повернення доходів, одержаних злочинним шляхом, полягає у застосуванні комплексного підходу під час досудових розслідувань. Учасники відзначили, що в той час, як доступ до інформації про активи або рахунки в Україні є швидким, розслідування за участю міжнародних партнерів займають багато часу і можуть затягуватися через тривалі процедури. Разом з тим, було відзначено, що формальна та неформальна співпраця України з країнами ЄС у сфері взаємної правової допомоги є ефективною. Крім того, було звернуто увагу на важливість судових рішень, що дозволяють конфіскацію, та відзначено ключову роль, яку вони відіграють у поверненні активів. Було відзначено, що особливо низький бал України за Безпосереднім Результатом 7 Звіту про взаємну оцінку, який стосується ефективності розслідувань та судових переслідувань у сфері відмивання грошей, має слугувати нагадуванням про необхідність продемонструвати ефективне використання фінансових розслідувань для повернення активів.

Загалом, один з учасників семінару підкреслив, що дуже важливо визнати, що вплив оцінки України, проведеної FATF, все ще триває. Згідно зі Звітом про взаємну оцінку України за 2020 рік, країна повинна постійно звітувати про свої зусилля щодо усунення недоліків, виявлених у Звіті про взаємну оцінку, і має подати звіт про прогрес до грудня 2024 року.

Забігаючи наперед, учасники семінару підкреслили, що, хоча наступна оцінка MONEYVAL не буде проводитися до 2027 року, всі зацікавлені сторони в країні повинні вжити необхідних заходів як для підтримки високих стандартів технічної відповідності шляхом прийняття відповідного законодавства, так і для забезпечення їхньої ефективності шляхом забезпечення виконання цих законів. Світ і ЄС зокрема, спостерігають за цим.

16. Генеральна прокуратура, «Звіт про результати розслідування кримінальних проваджень щодо кримінальних правопорушень, що стосуються легалізації (відмивання) майна, отриманого злочинним шляхом, фінансування тероризму, розповсюдження зброї масового знищення за січень-грудень 2023 року», <<https://www.gp.gov.ua/ua/posts/pro-rezultati-rozsliduvannya-kriminalnih-provadjhen-pro-kriminalni-pravoporushennya-shodo-legalizaciyi-vidmivannya-majna-oderzhanogo-zlochinnim-shlyahom-finansuvannya-terorizmu-rozpovsyudzhennya-zbroyi-masovogo-znishennya>>, станом на 2 березня 2024 р.

17. *Ibid.*

Про авторів

Оксана Ігнатенко – дослідниця проекту «Нагляд та моніторинг фондів реконструкції України» (SMURF) в Центрі досліджень фінансової злочинності та безпеки при RUSI. В її дослідженнях розглядається стійкість і цілісність фінансової системи України. Зокрема, її дослідження зосереджені на дотриманні Україною стандартів FATF, боротьбі з фінансовими злочинами, боротьбі з відмиванням грошей та питаннях, пов'язаних з реконструкцією.

Арзу Аббасова – аналітик-дослідник Центру досліджень фінансової злочинності та безпеки при RUSI. Її дослідження зосереджені на стандартах FATF та зусиллях у сфері боротьби з корупцією.